

פסחים ט: (הנקודתיים 17 מהסוף) עד י: (המשנה)

ביאור מושגים - בעמוד הבא

שאלות בנושא חמץ שהוכרעו ע"י השוואה למקומות אחרים בש"ס

9 חנויות כשרות ואחת טריפה

לקח מאחת החנויות ואיננו יודעים איזו - ספק (לא ניתן להכריע על סמך רוב).
לקח חתיכה מלפני החנויות - כשר (ניתן להכריע על סמך רוב).

9 ערימות מצה וערימה אחת של חמץ

לקח מערימה ואיננו יודעים איזו - ספק.
לקח חתיכה מלפני הערימות - מצה.

אדם טמא ואדם טהור שהלכו ב:
שביל טמא ושביל טהור - ואיננו יודעים מי הלך היכן.

ההלכה:
בטומאה דרבנן תולים שהטמא הלך בטמא והטהור בטהור.

בית בדוק ובית שאינו בדוק שאליהם נכנסו:
עכבר עם חמץ ועכבר עם מצה - ואיננו יודעים מי נכנס למי,

ההלכה:
תולים שהחמץ נכנס לאינו בדוק (מותנה בכך שהאדם ביטל את החמץ ואיסור החמץ הוא רק מדרבנן)

שני אנשים טהורים
ש אחד מהם הלך בשביל טמא - ואיננו יודעים מי הוא.

ההלכה:
כשנשאלו יחד - מטמאים את שניהם.
כשנשאלו לחוד - מטהרים את שניהם.

שני בתים בדוקים

ש אליהם נכנס עכבר עם חמץ - ואיננו יודעים לאיזה בית נכנס.

ההלכה:
כשנשאלו יחד - שניהם צריכים להיבדק מחדש.
כשנשאלו לחוד - שניהם פטורים מבדיקה נוספת.

בקעה עם קבר שאולי נכנס אליה אדם טהור

ההלכה: חכמים: ספק נכנס - טמא, ר"א: ספק נכנס - טהור

עכבר עם חמץ בפה - שאולי נכנס לבית בדוק

ההלכה: כיוון שזה דרבנן מקילים כשיטת ר"א.

ידוע שהיה קבר - בדק ולא מצא

ההלכה: חכמים: השדה טהור, ר"מ: השדה טמא (עד שימצא הקבר).

ידוע שהיה קבר - מצא בלי לבדוק הכל

ההלכה: רבי: השדה טהור, רשב"ג: השדה טמא (עד שיבדוק הכל).

ידוע שהיה חמץ - ובדק ולא מצא

ההלכה: כיוון שזה דרבנן מקילים כשיטת חכמים.

ידוע שהיה חמץ - מצא בלי לבדוק הכל

ההלכה: כיוון שזה דרבנן מקילים כשיטת רבי.

הניח 100 זוז מעשר שני ומצא 200

ההלכה: רבי: 100 מע"ש חולין (אלו אותן מטבעות).
חכמים: הכל חולין (אלו אינן אותן מטבעות).

הניח 200 זוז מע"ש ומצא 100

ההלכה: רבי: מה משצא זהו כסף מע"ש (אלו אותן מטבעות).
חכמים: הכל חולין (אלו אינן אותן מטבעות).

הניח 9 חתיכות ומצא 10 חתיכות

ההלכה: מח' רבי וחכמים (האם אלו אותן חתיכות).

הניח 10 חתיכות ומצא 9

ההלכה: מח' רבי וחכמים (האם אלו אותן חתיכות).

הקרדום ששמו בפינה אחת ומצאו בפינה אחרת

ההלכה: חכמים: מישהו אחר הזיז את הקרדום (ולכן הבית טמא).
רשב"ג: בעה"ב עצמו נטל את הקרדום מבלי משים.

הניח בפינה אחת ומצאו בפינה אחרת

ההלכה: מח' רשב"ג וחכמים (מי הזיז את החתיכה והאם יש לחשוש שזהו עכבר שגם הכניס חתיכה נוספת).

ביאורי מושגים

ספק מגע - אם ידוע על טומאה ואנו מסופקים האם נגענו בה או לא - אם הספק אירע ברה"י - ספקו טמא, ואם הספק אירע ברה"ר ספקו טהור. (דיון בעניין מקור דין זה והיקפו ניתן למצוא בספר שיעורי הרב ליכטנשטיין על טהרות עמ' 143 - 173).

ספק ביאה - התנאים נחלקו מה הדין כאשר יש **ספק האם נכנס לרה"י**. חכמים התייחסו לכך כספק רה"י (ולכן הם טימאו), ור"א התייחס לכך כספק ברה"ר (ולכן טיהר).

עכבר שנכנס עם חמץ לבית, ומצאו אחר כך פירורים - צריך בדיקה (כיוון שעכבר לא נוהג לפורר את הלחם).

תינוק שנכנס עם חמץ לבית, ומצאו אחר כך פירורים - לא צריך בדיקה (כיוון שתינוק נוהג לפורר את הלחם - ולכן חזקה שהתינוק אכל).

שאלות בנושא חמץ שנשארו בספק

1. **ראינו עכבר שנכנס עם לחם ואחר כך עכבר שיוצא עם לחם** - האם ניתן להניח שזהו אותו עכבר?
2. **ראינו עכבר לבן נכנס עם לחם ועכבר שחור שיוצא עם לחם** - האם ניתן להניח שהשחור לקח מהלבן?
3. **ראינו עכבר שנכנס עם לחם וחולדה שיוצאת עם לחם** - האם ניתן להניח שהחולדה לקחה מהעכבר?
4. **ראינו עכבר שנכנס עם לחם וחולדה שיוצאת עם לחם ועכבר** - האם ניתן להניח שזהו אותו לחם?

עוד שאלות בנושא חמץ שנשארו בספק

1. **כיכר שמונח על קורות התקרה** - האם צריך לקחתו לפני הפסח (האם חוששים שהכיכר יפול במהלך הפסח).
2. **כיכר שמונח בבור** - האם צריך לקחתו לפני הפסח (האם חוששים שירדו אל הבור במהלך הפסח).
3. **כיכר בפי נחש** - האם צריך לשכור לוכד נחשים כדי לקחת את הכיכר (האם בדיקת חמץ דורשת גם טירחה ממונית או רק גופנית).